

SPIS TREŚCI

Wykaz skrótów	11
Od Autora	13
Rozdział I. Droga Austrii do Unii Europejskiej	15
1. Uwagi wstępne	15
2. Pierwsze lata powojenne: między zachowaniem jedności państwowej a integracją zachodnioeuropejską	15
3. Między „wielką” i „małą” opcją integracji europejskiej. „Samodzielna droga” (<i>Alleingang</i>) Austrii w latach sześćdziesiątych	20
4. Wyjście z fazy „eurosklerozy”. Układ o Europejskim Obszarze Gospodarczym jako ważny etap w uzyskaniu członkostwa w Unii Europejskiej	24
5. Uzyskanie członkostwa w Unii Europejskiej	30
Rozdział II. Negocjacje akcesyjne Austrii	34
1. Przystąpienie państwa do Unii Europejskiej – uwagi ogólne	34
2. Austriackie „zasadnicze stanowisko negocjacyjne”	37
3. Struktura i organizacja delegacji austriackiej	40
4. Ustalanie mandatu negocjacyjnego	42
5. Organizacja negocjacji akcesyjnych	43
6. Zasadnicze etapy negocjacji akcesyjnych	44
7. Formy negocjacji akcesyjnych	45
8. Akty po stronie Unii Europejskiej dopełniające uzyskanie członkostwa przez Austrię	46
Rozdział III. Struktura i charakter prawny dokumentów określających przystąpienie Austrii do Unii Europejskiej	48
1. Uwagi wstępne	48
2. Traktat o przystąpieniu	51
3. Akt o warunkach przystąpienia i dopasowaniu traktatów konstytuujących Unię Europejską	53
3.1. Zasady przystąpienia do Unii Europejskiej	53
3.2. Zmiany w pierwotnym prawie wspólnotowym	55
3.3. Zmiany w pochodnym prawie wspólnotowym	56
3.4. Regulacje przejściowe	56
3.4.1. Sprawy instytucjonalne	57
3.4.2. Ochrona środowiska naturalnego	57
3.4.3. Obrót nieruchomościami	58

3.4.4. Rolnictwo i inne obszary	59
3.4.5. Tranzyt	61
3.5. Postanowienia dotyczące implementacji Aktu	62
4. Dyskurs: problem wieczystej neutralności Austrii	63
5. Akt końcowy do Traktatu o przystąpieniu	68
 Rozdział IV. Konstytucyjnoprawne aspekty przystąpienia Austrii do Unii Europejskiej	 70
1. Uwagi wstępne: konstytucja austriacka a prawo międzynarodowe i przystąpienie do organizacji ponadnarodowej	70
2. Kwalifikacja Układu o Europejskim Obszarze Gospodarczym w świetle postanowień konstytucji	73
3. Kwalifikacja Traktatu o przystąpieniu Austrii do Unii Euro- pejskiej w świetle postanowień konstytucji	74
3.1. „Całościowa zmiana” konstytucji w wyniku przystąpienia Austrii do Unii Europejskiej	74
3.2. Federalna ustawa konstytucyjna o przystąpieniu Austrii do Unii Europejskiej	76
3.3. Procedura ratyfikacyjna Traktatu o przystąpieniu	77
4. Nowelizacja konstytucji w związku z przystąpieniem Austrii do Unii Europejskiej	78
5. Stosowanie prawa wspólnotowego w sferze wewnętrznej Austrii . .	79
 Rozdział V. Stosowanie prawa wspólnotowego w austriackim prawie krajowym ze szczególnym uwzględnieniem problemów legislacyjnych . .	 81
1. Uwagi wstępne	81
2. Etap wstępny – badanie zgodności prawa austriackiego z pra- wem wspólnotowym w okresie przedakcesyjnym	84
3. Dostosowanie prawa austriackiego w ramach Europejskiego Obszaru Gospodarczego	86
4. Stosowanie prawa wspólnotowego w sferze wewnętrznej Austrii . .	90
4.1. Prawo pierwotne	90
4.2. Rozporządzenia	91
4.3. Dyrektywy	93
4.4. Umowy międzynarodowe WE i postanowienia podejmowane na ich podstawie	95
4.5. Odesłanie	96
4.6. Sankcje i środki przymusu	96
 Rozdział VI. Prawo wspólnotowe w orzecznictwie sądów austriackich – główne problemy po przystąpieniu Austrii do Unii Europejskiej . . .	 98
1. Uwagi wstępne	98
2. Zagadnienia konstytucyjnoprawne	99
2.1. Pierwszeństwo stosowania prawa wspólnotowego w sferze austriackiego prawa krajowego	100
2.2. Dopuszczalność kontroli konstytucyjności prawa wspólno- towego	101
2.3. Znaczenie prawa wspólnotowego w toku kontroli konsty- tucyjności norm prawa krajowego	102

3. Pytania prawne sądów krajowych w trybie art. 234 (poprzednio art. 177) TWE	105
4. Postępowanie w sprawie naruszenia traktatu	107
Rozdział VII. Zmiany w kompetencji austriackiej Izby Narodowej i Rady Federalnej w związku z członkostwem Austrii w Unii Europejskiej	
1. Uwagi wstępne	109
2. Organizacyjna struktura wykonywania przez Izbę Narodową i Radę Federalną kompetencji związanych z Unią Europejską . . .	115
2.1. Izba Narodowa	115
2.1.1. Komisja Główna	116
2.1.2. Kompetencja Izby Narodowej <i>in pleno</i> w odniesieniu do „przedsięwzięć w ramach Unii Europejskiej”	117
2.1.3. Procedura w Komisji Głównej	118
2.1.4. Podział zadań w sprawach Unii Europejskiej między Komisję Główną a inne komisje Izby Narodowej	119
2.1.5. Stała Podkomisja do spraw Unii Europejskiej	120
2.2. Rada Federalna	121
2.2.1. Powołanie Komisji do spraw Unii Europejskiej	122
2.2.2. Kompetencja Rady Federalnej <i>in pleno</i> w odniesieniu do „przedsięwzięć w ramach Unii Europejskiej”	122
2.2.3. Procedura w Komisji do spraw Unii Europejskiej	123
3. Prawo Izby Narodowej i Rady Federalnej do otrzymywania informacji w „wszystkich przedsięwzięciach w ramach Unii Europejskiej”	124
3.1. Zakres i sposób informowania	124
3.2. Zobowiązanie rządu federalnego do informowania Izby Narodowej i Rady Federalnej	127
4. Kompetencje Izby Narodowej i Rady Federalnej w odniesieniu do „przedsięwzięć w ramach Unii Europejskiej”	129
4.1. Stanowiska Izby Narodowej	129
4.1.1. Stanowisko wiążące	130
4.1.2. Kwalifikowane stanowisko wiążące	132
4.2. Stanowiska Rady Federalnej	133
Rozdział VIII. Wybory w Austrii do Parlamentu Europejskiego – regulacje przejściowe i podstawy konstytucyjnoprawne	
1. Uwagi wstępne	136
2. Regulacje przejściowe	138
3. Zasady prawa wyborczego do Parlamentu Europejskiego w Austrii	140
3.1. Czynne i bierne prawo wyborcze	141
3.2. Obwód wyborczy	142
3.3. Organy właściwe do przeprowadzenia wyborów	142
3.4. Szczególne uregulowania w odniesieniu do pracowników publicznych	142
3.5. Zakaz łączenia funkcji	142
3.6. Poszerzenie kognicji Federalnego Trybunału Konstytucyjnego .	143

Rozdział IX. Struktura federalna Austrii a jej członkostwo w Unii Europejskiej	145
1. Uwagi wstępne	145
2. Informowanie landów przez Federację o przedsięwzięciach w ramach Unii Europejskiej	147
3. Stanowiska landów	150
3.1. Stanowisko ogólne	150
3.2. Stanowisko wiążące	150
3.3. Ustalenie stanowiska landów	151
4. Status gmin	152
5. Możliwości bezpośredniej prezencji przedstawicieli landów wobec Unii Europejskiej	152
5.1. Współdziałanie przedstawiciela landów w reprezentowaniu Austrii w Radzie	152
5.2. Włączanie przedstawicieli landów do delegacji austriackiej	154
5.3. Urzędnicy landów w austriackiej misji przy WE	154
5.4. Biura landów w Brukseli	155
6. Rozwój struktur na szczeblu landów zajmujących się sprawami Unii Europejskiej	155
6.1. Udział parlamentów landowych	156
6.2. Struktury na szczeblu egzekutywy landowej	157
7. Wykonanie prawa wspólnotowego w dziedzinach objętych kompetencją landów	157
8. Włączenie się landów i gmin w procesy integracyjne za pośrednictwem współpracy transgranicznej; Komitet Regionów Unii Europejskiej	160
8.1. Komitet Regionów	160
8.2. Udział landów we współpracy transgranicznej	160
8.3. Delegacja austriacka w Komitecie Regionów	161
8.4. Ocena	162
9. Stanowisko landów w odniesieniu do negocjacji akcesyjnych w sprawie członkostwa Austrii w Unii Europejskiej	163
Rozdział X. Podsumowanie	165
Aneks	173
Dokument nr 1: Traktat [...] o przystąpieniu Republiki Austrii, Republiki Finlandii i Królestwa Szwecji do Unii Europejskiej	175
Dokument nr 2: Federalna ustawa konstytucyjna o przystąpieniu Austrii do Unii Europejskiej	177
Dokument nr 3: Postanowienia konstytucji Austrii – „B. Unia Europejska”	178
Dokument nr 4: Ustawa federalna w sprawie regulaminu Izby Narodowej w brzemieniu znowelizowanym w 1996 r. (wyjątki)	182
Dokument nr 5: Zmiany w regulaminie Rady Federalnej uchwalone przez Radę Federalną 26 czerwca 1997 r. (wyjątki)	186

Dokument nr 6: Porozumienie między Federacją a landami o prawach współdziałania landów i gmin w sprawach integracji europejskiej stosownie do artykułu 15a konstytucji	189
Dokument nr 7: Porozumienie w sprawie wspólnego określania woli landów w sprawach europejskiej integracji	194
Literatura	197
Zusammenfassung	205